

Idyllische landhuizen met prachtige tuinen en landschapsparken. We gaan er graag voor naar Groot-Brittannië. Maar dat hoeft helemaal niet, want 'om de hoek' hebben we zelf ook zo'n parel. Vanaf dit weekend toont Kasteel de Haar die weelde. 'Groene Weelde'.

Tekst: Mirjam van Twisk Foto's: pr en Mirjam van Twisk

Mariëtte Kamphuis (r) en Denise Collignon in de bloemenkamer.

Reizen

Herboren groene weelde

Ze hadden een intieme relatie: Kasteel de Haar en zijn groene omgeving. Huis en tuin vulden elkaar aan en versterkten elkaar. Buiten en binnen: één geheel, een 'Gesamtkunstwerk', bedacht door architect Cuyper en landschapsarchitect Copijn. En zo is het nu weer. Na tien jaar bikkelen is de restauratie van de geometrische siertuinen en het landschapspark van het kasteel in Haarzuilens bij Utrecht voltooid. De intieme relatie is weer wakker gekust. Dat wordt de hele zomer lang gevierd met het programma 'Groene Weelde'.

Eind negentiende eeuw besloot de puissant rijke baron Etienne van Zuylen van Nijvelot om de kasteelruïne van De Haar en het omringende landschap nieuw leven in te blazen. Daarvoor huurde hij de nationale 'grootheden' Pierre Cuyper en Hendrik Copijn in. Onder hun leiding werd een kasteel in middeleeuwse stijl herbouwd en omringd door indrukwekkende siertuinen en een romantisch landschapspark.

Eftal

Een compleet eftal van tuinlieden had in de eerste helft van de vorige eeuw een dagtaak aan de verzorging van al het groen rond het weelderig ingerichte kasteel, waar de 'beau monde' kind aan huis was. De tuinen waren niet alleen een streling voor het oog, maar ook nuttig. Dankzij dat groen stonden de kamers altijd vol verse bloemen

Intieme relatie kasteel en park wakker gekust

en werden de bewoners en hun gasten dagelijks voorzien van verse groenten en fruit. Maar ook voor de recreatie waren de tuinen belangrijk. In het uitgestrekte glooiende landschapspark met zijn rijke variatie aan bomen en heesters, waterpartijen, eilanden en bruggen, doolhof, hertenkamp, picknickweide en wintertuin was het heerlijk verpozen.

In de tweede helft van de vorige eeuw begon de aftakeling. Bij gebrek aan geld werd een deel van het park afgestoten, verdwenen de moestuin, wintertuin en kassen en verwilderde het landschapspark. De kentering kwam in 2006 met een ruime financiële injectie van het VSB Fonds. Onder leiding van landschapsarchitect Michael van Gessel werd de afgelopen tien jaar gewerkt aan herstel.

De belijning van het oorspronkelijke parkontwerp kwam terug, waardoor het kasteel weer centraal in een web van zichtlijnen kwam te liggen. Nieuwe elementen, zoals een waterpartij in het hertenkamp, werden toegevoegd. De door Van Gessel gerestaureerde rozentuin staat deze zomer opnieuw in bloei met meer dan 75 verschillende soorten rozen.

Tuinvazen

Nu de restauratie is voltooid, wordt het resultaat gedeeld met bezoekers in het zomerprogramma 'Groene Weelde'. Speciaal daarvoor maakte landschapsarchitect Adriaan Geuze een nieuw beplantingsplan voor de Romeinse tuin. Ook zijn de monumentale tuinvazen voor het eerst weer beplant en de borders gevuld met snijdahlia's. De tweede verdieping van het kasteel, die het meest optimale uitzicht over de prachtige tuinen biedt, is voor de gelegenheid geopend voor publiek.

Gastconservator en Copijnkenner Mariëtte Kamphuis en kunstenaar/florist Denise Collignon werden ingeschakeld om 'buiten' weer naar 'binnen' te brengen. Daags voor de start van 'Groene Weelde' zijn zij in de voor de gelegenheid heropende bloemenkamer druk bezig met het schikken van bloemcomposities in de stijl van weleer. En dat is precies de bedoeling van

Wat & Waar

'Groene Weelde' in Kasteel de Haar in Haarzuilens bij Utrecht is tot en met 3 september dagelijks te bezoeken tussen 11 en 17 uur. In en om het kasteel zijn gidsen aanwezig die kunnen vertellen over de geschiedenis van het park en de tuinen. Speciaal voor 'Groene Weelde' is een plattegrond van de tuinen en het park van De Haar ontwikkeld met daarop wandelroutes en informatie over het kasteel en de tuinen. Voor kinderen is er een Parkspoortocht Groene Weelde. Meer info: www.kasteeldehaar.nl.

'Groene Weelde': bezoekers een idee te geven van de rol die het park voor de bewoners speelde. De vertrekken van het kasteel staan weer vol bloemen. De moestuin komt terug in een groenten- en kruidenstillven in de keuken en als ode aan de verdwenen wintertuin is de jardinière in de Main Hall gevuld met 19de eeuwse serrepanten, uitgeleend door 't Loo. In de eetkamer staat de gedekte tafel vol suikerwerken die geïnspireerd zijn op de tuin. In de balzaal wordt getoond hoe materiaal uit de tuin destijds werd ingezet bij 'verkleedpartijen'. En in de bibliotheek toont Kamphuis een kleine collectie toepasselijke tuinboeken. De groene weelde van weleer is terug. Onderhouden door drie, in plaats van elf tuinlieden, noodt het park weer tot dromerig dolen en loom luieren.

De rozentuin met meer dan 75 verschillende soorten rozen.